

УДК 65.011.12

Піть А. Ю.

**ІНФОРМАЦІЙНІ СКЛАДОВІ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ
ПІДПРИЄМСТВА**

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Київ, вул. Володимирська, 60, 01033

Pit A. Y.

INFORMATION COMPONENT ACCOUNTING POLICIES

Taras Shevchenko National University of Kyiv

Kyiv, 60 Volodymyrska Street, 01033

Анотація. Розглянуто напрями формування облікової політики підприємства. Виявлено проблеми, які виникають при формуванні облікової політики. Визначено місце інформації та інформаційних потоків в обліковій роботі та господарській діяльності підприємства. Встановлено, що документообіг є важливою складовою локальної системи бухгалтерського обліку на підприємстві в контексті інформаційного забезпечення потреб користувачів. Виділено етапи документообігу підприємства та проблеми у процесах його організації.

Ключові слова: облікова політика, інформаційні потоки, інформаційне забезпечення, управління підприємством, документообіг

Annotation. The directions of formation accounting policies are reviews. The problems that arise in the formation of accounting policy are found. The place of information and informational flows in accounting work and economic activity of enterprise is defined. It is established that the document flow is an important part of the local accounting system of enterprise in the context of the information support of user needs. Document flow stages and problems in processes of its organisation are highlighted.

Key words: accounting policies, information flows, information, business management, workflow

Вступ: Актуальність теми дослідження полягає в тому, що створення цілісної системи облікової інформації передбачає активне застосування специфічного елемента регулювання бухгалтерського обліку та звітності – облікової політики підприємства. Завдяки цьому внутрішні та зовнішні користувачі облікової інформації мають уявлення про реальний стан господарської діяльності та її перспективи.

Огляд літератури: Питанням інформаційних складових облікової політики підприємства досліджувало безліч вітчизняних науковців: М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, В.А. Кулик, Г.Г. Кірейцева, О. І. Кобилянська, А.А. Пилипенка, М.С. Пушкара, В.В. Сопка, В.Г. Швеця та інших.

Виклад основного тексту: Бухгалтерський облік займає одне з провідних місць у системі інформаційного забезпечення управління підприємством. Обліково-аналітична інформація відображає реальні процеси відтворення обмежених ресурсів підприємства: виробництва, обігу, розподілу і споживання; характеризує фінансовий стан підприємства, фінансові результати його діяльності, особливості руху грошових коштів, зміни у власному капіталі і є основою для планування господарської діяльності. Виходячи з облікової інформації, можна прогнозувати показники розвитку підприємства і виявити ризики і утворити резерви підвищення ефективності виробництва. Особливо посилюється роль облікової інформації в умовах фінансової кризи: «...під впливом фінансових кризових явищ, по-перше, підвищуються вимоги до якості обліково-аналітичних інформаційних систем; по-друге, відбувається процес пошуку та оптимізації сучасних моделей надання обліково-аналітичної інформації користувачам та методів і методик розкриття такої інформації.» [1].

Мета дослідження полягає у вивченні умов забезпечення користувачів якісною та своєчасною обліковою інформацією про господарську й особливо фінансову діяльність підприємства, та у визначенні напрямів формування облікової політики, що є основою для прийняття оптимальних управлінських

рішень.

Об'єктом дослідження є обліково-аналітична інформація як складова облікової політики підприємства. Предметом дослідження є методичне та організаційне забезпечення якості облікової інформації про господарську діяльність, що надає підприємство відповідно до затвердженої облікової політики.

Формування облікової політики підприємства неможливе без якісної організації роботи та взаємодії усіх підрозділів підприємства. Тому при впровадженні заходів з організації обліку на підприємстві необхідно враховувати, по-перше, ефективну організацію виробництва, керівництво адміністративно – комерційною діяльністю та технологічними роботами, пов'язаними з виробництвом; по-друге, кваліфікаційний рівень бухгалтерів та особливості функціональних їхніх обов'язків; по-третє, наявність та вимоги сучасного законодавчо-нормативного забезпечення. Також велику роль у становленні якісної обліково-аналітичної інформаційної системи на підприємстві відіграють послуги аудиторів. Разом із складанням звітності та забезпеченням раціональною організацією ці фактори знаходяться у тісному зв'язку.

Питання формування та реалізації облікової політики підприємств знайшли відображення в працях українських вчених: М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, В.А. Кулик, Г.Г. Кірейцева, А.А. Пилипенка, М.С. Пушкара, В.В. Сопка, В.Г. Швеця та інших [1, 5, 6, 8].

Відповідно до Проекту про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» облікова політика - сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [4]. Дане визначення дещо доповнює та уточнює попереднє визначення поняття облікової політики.

Вибір методів та принципів в обліковій політиці являється одним з перших кроків при формуванні підприємства. Закон України констатує що підприємство повинно самостійно визначити за погодженням з власником

(власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства.

Також Законом вимагається включення підприємством до процесів формування обліково-аналітичної інформації таких основних етапів:

- Первинні облікові документи
- Регістри бухгалтерського обліку
- Фінансова звітність.

Первинні документи, повинні бути правильно оформлені з вказаними реквізитами та такими що до проведеної операції надають інформацію, тоб то фіксують факти здійснення господарських операцій. В Проекті внесення змін до Закону України є значні доповнення що до функціональності та змістовності даних зазначених первинні документи. В Проекті вказується, що первинні документи можуть бути односторонніми, дво- чи багато сторонніми в залежності від кількості підприємств, уповноважені особи яких приймали участь у здійсненні господарської операції та її оформленні.

Регістри бухгалтерського обліку узагальнюють обліково-аналітичну інформацію. Вони повинні мати назву, період реєстрації господарських операцій, прізвища і підписи або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

Фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан та результати діяльності підприємства за звітний період. Це визначення відредаговано Проектом змін в Законі України «Про бухгалтерський облік», в самому законі це визначення є повнішим та всеохоплюючим: «фінансова звітність - бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період» [3].

Фінансова звітність складається на основі даних бухгалтерського обліку підприємства. Фінансову звітність повинен підписувати керівник. Однією з вимог до сучасної фінансової звітності є таксономія. Відповідно до Проекту Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» таксономія

фінансової звітності набуває такого значення: «Таксономія фінансової звітності – склад статей фінансової звітності та її елементів, які підлягають розкриттю, і взаємозв'язок між ними.» Фінансова звітність та консолідована фінансова звітність за міжнародними стандартами складається на підставі таксономії фінансової звітності. Таксономія фінансової звітності складається на основі міжнародних стандартів. Таксономія фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності, яка відповідно до законодавства складається за міжнародними стандартами, затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та централізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку, за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики, та Національним банком України.

В рамках даного проекту критерії віднесення підприємств до різних груп надано у таблиці (Таблиця 1).

Таблиця 1

Критерії розмежування підприємств за групами

№ за/п	Критерії	Мікро-підприємства	Малі підприємства	Середні підприємства	Великі підприємства	Підприємства, що мають дочірні підприємства
1	Баланс	До 350 тис. євро	До 4 млн. євро	До 20 млн. євро	Понад 20 млн. євро	До 20 млн. євро
2	Чистий дохід від реалізації товарів та послуг	До 700 тис. євро	До 8 млн. євро	До 40 млн. євро	Понад 40 млн. євро	До 40 млн. євро
3	Середня кількість працівників	До 10 осіб	До 50 осіб	До 250 осіб	Понад 250 осіб	До 250 осіб

Для мікропідприємств, малих підприємств, непідприємницьких товариств і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, які зобов'язані складати фінансову звітність за міжнародними стандартами, встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність.

Висновки: Таким чином, вищенаведені складові інформаційного забезпечення процесу формування та реалізації облікової політики мають

достатньо високий рівень впливу та забезпечать оптимізацію процесу організації облікової політики підприємства. Нові Директиви ЄС (2013 року та 2014 року) стосовно бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту посилюють значення основних інформаційних складових облікової політики п-ва і підтверджують думку відносно того, що «... формирование учетно-аналитической информации в условиях применения МСФО существенно усложняет содержание учетных функций и расширяет масштабы функциональных обязанностей бухгалтеров» [2, с. 86-87],

Впровадження Директив Ради ЄС утворює необхідну методологічну базу для подальшого удосконалення обліково-аналітичної інформації щодо оренди. «Процесс применения украинскими предприятиями МСФО носит в большей степени эволюционный характер. ... формирование учетно-аналитической информации в условиях применения МСФО существенно усложняет содержание учетных функций и расширяет масштабы функциональных обязанностей бухгалтеров» [2, с. 86-87].

Література:

1. Голубничая Г. Розвиток обліково-аналітичних систем в умовах фінансової кризи // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. 2011. № 130. С. 27-30.

2. Голубничая Г. Теоретические аспекты эволюции финансовой отчетности // Сборник научных трудов Sworld. 2012. Т. 25. № 3. С. 86-91.

3. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" № 996 від 16.07.1999 р / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

4. Проект Закону України “Про внесення змін до деяких законів України з питань бухгалтерського обліку”/[Електронний ресурс].- <http://www.minfin.gov.ua/>

5. Пилипенко А.А., Отенко В.І. Організація обліку і контролю: Навчальний посібник. - Х .: Вид. ХДЕУ, 2002. - 288 с.

6. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку: Монографія. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2014. –с. 373.

7. Ключ М. І., Організація інформаційних потоків і облікових даних у системі контролінгу / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe

8. Пушкар М. С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів) [Текст]: монографія / М. С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2006. – 334 с.

Доповідь відправлена: 8.03.2015 р.

© Пить А. Ю.